

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента,
завідувачки кафедри вокально-хорової підготовки

Ашихміної Наталії Віталіївни

на дисертаційне дослідження **Го Цзюнь**

**«Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до
формування культурної компетентності школярів засобами
інноваційних мистецьких технологій»,**

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Актуальність представленої теми дисертаційного дослідження зумовлена глобалізаційними процесами сучасного суспільства, що сприяє збагаченню та якісній трансформації соціокультурного простору. Ця динаміка впливає на перебіг комунікативного процесу обміну культурною інформацією, зокрема, через висування нових вимог до індивідів щодо розвитку здатності розуміти особливості цієї інформації, вміння відрізнити її та проводити аналіз, а також навичок творчої взаємодії з нею. Тому увага науковців та освітян нині прикута до ідентифікації новітніх шляхів та стратегій модернізації освітнього процесу з метою підвищення його ефективності для формування культурної компетентності учнів. Зазначена компетентність спрямована на забезпечення здатності розуміти сучасний змінюваний світ та його культурне різноманіття. Робота Го Цзюнь присвячується проблемі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій.

Структура наукового дослідження чітко визначена та обґрунтована, всі її елементи узгоджені між собою. Джерельна база роботи свідчить про ґрунтовність теоретичного осмислення об'єкту та предмету дослідження. Зокрема, в дисертації список використаних джерел складається з 262, з них 44 – іноземними мовами, що свідчить про докладний науковий аналіз заявленої теми. Це також дозволило Го Цзюнь вирішити завдання дослідження, а саме: розглянути феноменологію культурної компетентності в контексті наукового дискурсу; визначити сутність і компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій; обґрунтувати методологію та розробити авторську методіку підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій; визначити критерії та показники оцінювання рівня підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій; розробити, обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність авторської методіки підготовки майбутніх учителів музичного

мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій.

Го Цзюнь у першому параграфі дисертації уточнено, що культурна компетентність: пов'язана з такими явищами як духовна культура, духовність, художня культура, мистецтво та музична культура; відповідає за здатність людини сприймати навколишній світ у цілісності та гармонії, повноцінно розвивати інтелектуальну та емоційну сфери. Акцентовано увагу на тому, що комунікація з мистецькими творами, зокрема музичними, які втілюють культурний контекст, сприяє формуванню культурної компетентності школярів під час музично-освітнього процесу. Наголошено, що для досягнення цієї мети необхідно модернізувати професійну та фахову підготовку майбутніх вчителів музичного мистецтва, зокрема через упровадження інноваційних мистецьких технологій.

Підготовленість майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій визначено як інтегральний фахово-компетентнісний конструкт, заснований на усвідомленні цінності культурної спадщини людства та прагненні успішної інкультурації учнів закладів ЗСО до сучасного полікультурного середовища через педагогічно-просвітницьку діяльність, яка полягає в ознайомленні школярів із культурною картиною світу, відображеною у мистецьких творах.

Го Цзюнь визначено компонентну структуру досліджуваного феномена. Зокрема вона складається з трьох складових: просвітницько-мотиваційного, смисло-генераційного та творчо-комунікаційного компонентів.

До значних наукових результатів дисертаційного дослідження можна віднести, як теоретичне обґрунтування, так і практичне розв'язання поставлених наукових завдань. Оцінюючи дисертаційне дослідження щодо наукової новизни, слід акцентувати увагу на такому: Го Цзюнь правомірно зауважує, що вперше було здійснено цілісне дослідження підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів «Альфа»-генерації засобами інноваційних технологій у мінливих умовах сучасного соціокультурного середовища; визначено сутність даної підготовки; складено та представлено компонентну структуру підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування в школярів культурної компетентності засобами інноваційних технологій у вигляді динамічної цілісності просвітницько-мотиваційного, смисло-генераційного і творчо-комунікаційного компонентів; розроблено й експериментально перевірено авторську методику підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій.

На увагу заслуговує методологічна складова дисертаційного дослідження, яку складають такі наукові підходи, як-от: компетентнісний (наскрізний), мультикультурний, рефлексійний, риторично-герменевтичний, міждисциплінарний та конструктивістський.

У третьому розділі дисертаційного дослідження Го Цзю визначено діагностичний апарат дослідження, зміст якого склали критерії та показники рівнів підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, зокрема: диспозиційно-аксіологічний (з показниками «міра усвідомлення цінності культурного різноманіття та закарбованих у художніх текстах світоглядних та духовних орієнтирів людства» та «ступінь прагнення застосування інноваційних мистецьких технологій задля пропагування культурних надбань людства, кристалізованих у мистецьких творах»); семіотико-інтерпретаційний (з показниками «міра сформованості знання про особливості функціонування елементів музичної мови в системі «знак-об'єкт-інтерпретант»» та «рівень володіння інноваційними мистецькими технологіями, що забезпечують сприйняття та досягнення школярами культурної картини світу в процесі спілкування із музичними творами»); сигніфікаційно-дискурсивний (з показниками «ступінь сформованості умінь результативного застосування інноваційних мистецьких технологій задля формування зацікавленості школярів досягненням соціокультурного контексту мистецьких творів» та «міра здатності застосовувати інноваційні мистецькі технології задля розгортання художньої комунікації навколо обговорення художньої картини світу, закарбованої у мистецьких творах»).

Го Цзюнь акцентовано увагу на тому, що формувальний етап експерименту поетапно реалізовував такі педагогічні умови: стимулювання до досягнення цінності культурного різноманіття та його художнього відображення в мистецтві; спонукання до набуття знання про семіотичні функції елементів мистецьких мов та технології (педагогічні та інформаційно-комунікативні) їх реалізації у музично-освітньому процесі; активізація творчої активності майбутніх учителів музичного мистецтва в художньо-проектній роботі із розробки та застосування інноваційних мистецьких технологій задля формування культурної компетентності школярів.

Результати діагностичного зрізу, зробленого наприкінці формувального експерименту, показали зростання показників, як в експериментальній (ЕГ), так і в контрольній (КГ) групах респондентів. Утім у респондентів ЕГ, які проходили підготовку за авторською методикою, таке зростання проявилось більш інтенсивно, зокрема, 14,29% продемонстрували високий рівень; 53,57% – достатній; 28,57% – середній; 3,57% – низький. Загальний рівень в ЕГ виявився достатнім. Перевірка за критерієм Фішера істотності перевищення кількості респондентів ЕГ, які продемонстрували високий та достатній рівень сформованості досліджуваного конструкту, дозволила **Го Цзюнь** підтвердити ефективність запропонованої у дослідженні методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій.

Ураховуючи теоретико-методичну обґрунтованість дисертаційного дослідження та оцінюючи роботу Го Цзюнь у цілому позитивно, вважаємо за доцільне висловити деякі побажання:

1. Авторська методика підготовки майбутніх учителів до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій не конкретизує для викладання яких саме навчальних курсів вона може бути застосована, зокрема, для спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

2. У загальних висновках не висвітлено методи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій, про які заявлено у змісті третього розділу дисертації.

3. Потребує роз'яснення поняття «школярі «Альфа»-генерації».

Висновок: дисертаційна робота на тему «Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування культурної компетентності школярів засобами інноваційних мистецьких технологій» є оригінальним, завершеним дослідженням, актуальним у сучасних умовах розвитку мистецької освіти. В роботі Го Цзюнь продемонстровано науково обґрунтовані результати, кваліфіковано виконано всі поставлені наукові завдання, показано володіння методологією наукових досліджень щодо продукування результатів, пов'язаних із новизною та практичною значущістю. Кваліфікаційна наукова праця відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а Го Цзюнь заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри
вокально-хорової підготовки
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

Наталія АШИХМІНА

